

➡4-ші беттен.

дәуренді шақ-ай. Бітпейтін сұрапыл тойларды айтсайшы. Орыс жиырма адаммен той өткізсе, қазақ тойы екіжүзден кем болмайтын. Әрі, ішімдік деген... Ту, ел өзі Бич боп кетуге айналған екен. Әнімен жұртты ұйтқан Қалила тойда ырым жасағаны болмаса ішпейтін. Қайыржан баяғыдан өзін сақ ұстауға әдеттеген. Ауылдағы осы бір той ғана ерекше. Айтылмай жүрген қазақтың көне әндерін бірінен соң бірі ағытқан Қалила тойдың бар көркі боп шыға келген. Әр өн сайын қошеметшілер Қалиланы қоршап алады. Бәрінің қолында шөлмек. Басында тартынған Қалила соңында көніп қалған секілді. Жұрттың екпіні жеңбей қоя ма. Осы тобырға өзінің де қалай ілесе кеткенін Қайыржан өзі де байқамады. Той аяғы тарқар шақта әндетіп қалған екеуін жерлестері үйге әкеліп салыпты.

Түн іші. Балалар ұйықтап қалған. Бірдеме жетіспейтін сияқты. Жұбайы Баянның «жетер енді» дегеніне қарамай бір шөлмекті алдарына қойған. Стақан толы арақты соғысып көтереді де қайта орнына қояды. Осы жай екі-үш рет қайталаанады. «Неге ішпейді?» «Неге ішпейсің» «Өзің іш» «Әр көкірексін» «Сен ше?» «Шатақтың басы «боқ» жемеден басталады» деуші еді. Қазақ... «Ал, шық ендеше былай» десіп қалысқан. Желбегейлене дәлізге шыққан Қалилаға Тұйғын «бұның не» дегендей басын көтереді. Қалила иттің алдына отыра кеткен еді, Тұйғын тізесіне басын қойды. «Қой, ей» ді тыңдамай іле шыққан Қайыржанға Тұйғын тесіле қарады. Қайыржан Тұйғынның басын сипап отырған Қалиланың жанына сылқ етіп отыра кетті. Итін сипалаған оның қолы Қалиланың білегін қоса сипады. Байқаусызда бастары да түйісіп қалыпты. Күбір,

күбір етісті. Оң қолымен Қалиланы арқасынан қаққан. - Е..., - деп мырс еткен Баян өзінің бөлмесіне кетті. Екеуі шала шешініп екі төсекке құлай кеткен. Қайыржан дөңбекшіді. Ұйқы деген безді. «Мен не істедім, осы үйіме келген қонақ, әрі досым... Жекке шақырып... Тірі өлім болды-ау. Енді не істедім?» Байқаса Қалила да күрсініп қап жатқандай. Түн де мұндай ұзақ болар ма. Өкініш деген іштей жегідей жеп әкетіп барады. Бір амалын табу керек. Досының бетіне енді қалай қарайды. Бар жұрт ұйқыда жатқанда орнынан тұрып кетті. Өміржанды оятты. «Тез тұр да тракторшыға аланды аршыт, той жарысын жасаймыз. Неге деп сұра ма. Бір бүлдіргенім бар. Артынан түсінерсін». Той жарысы болады дегенді естіген Қалиланың да түсі жылып сала берген. Екі шыны шайды асыға ішіп, қара төбел тай тұрған жап-

паға өнмендей кірді. Тайды бар мүсінін алысырақ тұрып бажайлап, тінте көз алдынан өткізді де, таяп келіп қолтығына қол жүгіртіп, тілерсегіндегі сінірді ұстады. - Мынадан мал озбайды. Артқы тілерсектегі сінірді көрдіңдер ме, тура үлкен жылқынікіндей жуан да жалпақ. Бұл серпін ғой, пружина десе болады. Серпіні мықты ат еш уақыт шаршамайды, - деп жадырап, тісін ақсита күліп жүр. Тай жарысқа осы ауылдың отызшақты тайы қосылған. Меже онбес. Осы ауылдың естияр бір жігіті бастап барып, қарауылдан қоя берген. Шуылдасқан балалардың дауысы мен ұшқан қар басып, бастаушы артта қала берді. Әуелі топ болып шапқан тайлар көсіле-көсіле ара жігі ашылып, үміттері ілгерлеп шыққан. Қаратөбел тай алдында еді, сол алдын бермеген қалпы, өте шықты. Қаратөбел екі тай бар еді, қапелімде ажырата алмай қалған Қалила

- Кімдікі? Кімнің тайы? - деп қалды. - Сенікі. Бұл сенің тайың. - Жо... мен тай қосқан жоқпын. - Сенікі дедім ғой. Болды. Екі сөз жоқ. Ендігінің Құлагері болса да бұл тай сенікі. Кешегі бір... түндегі бір... - деп кібірткітеді Қайыржан. - Түнде не болып еді. Тұйғынды құшақтап отырғаннан басқа ештеме есімде жоқ. Қайран дос. Білсе де білмегенсіп, Қайыржанның көңілінде жайсыз із қалдырмауға тырысып, ақсия күліп қарап тұр. Әзіл-қалжыңы аралас дәм ішіп, күліп-ойнап қаратөбел тайды жетегіне алып ұзап бара жатқан Қалиланың соңынан Қайыржан ұзақ қарап тұрған еді. Енді міне сағынып отыр. Мына бір қырғын КОВИД деген... Көгілдір аспанды баяу жүзген ақша бұлттарға досының бейнесі шыға келетіндей сүзіле қарайды.

5.VI.022 жыл.

11 қыркүйек - Отбасы күні

ОТБАСЫ - ШАҒЫН МЕМЛЕКЕТ

білгені, көргені көп болған адам білімді болады. Естілердің айтқан сөздерін ескеріп жүрген кісі өзі де есті болады. Әрбір естілік жеке өзі іске жарамайды. Сол естілерден естіп, білген жақсы нәрселерді ескерсе, жаман дегеннен сақтанса, сонда іске жарайды, сонда адам десе болады. Мұндай сөзді есіткенде шайқақтап, шалықтанып не салбырап, салғырттанып есітсе, не есіткен жерде қайта қайырып сұрап ұғайын деп тұшыбаса, не сол жерде сөздің расына көзі жетсе де, шыға беріп қайта қалпына кетсе, естіп-есітпей не керек? Осындай сөз танымайтұғын елге сөз айтқанша, өзінді танитұғын шошқаны баққан жақсы деп бір хакім айтқан екен, сол секілді сөз болады» - деп атап өтеді.

Заманға сай отбасында бала тәрбиелеу аса үлкен жауапкершілік пен білімді талап етеді. Қазақ үшін отбасынан киелі ештеңе жоқ. Өмірге келген нәрестеге ана махаббаты мен кіршіксіз таза көңілі ауадай қажет. Отбасы - сыйластық, жарастық орнаған орта. Бала тәрбиесінің ең алғашқы ұжымы. М.Жұмабаев: «Ата-аналар баланы тәрбиелегенде дәл өзіндей етіп тәрбиелеуге тырыспау керек, олар баланы өзінен күшті етіп тәрбиелеуі тиіс. Өйткені олардың заманы ата-аналарының өмір сүріп отырған заманына қарағанда анағұрлым күрделі талабы жоғары болатынын ұмытпаған жөн» - деген. Баланың тәрбиелі болып өсуіне берекелі отбасының әсері мол. Отбасының ең маңызды қызметтерінің бірі - тәрбие беру. Тәрбие тал бесіктен басталады.

Қасым Аманжолов өзінің жарына арнаған бір өлеңінде: «Отбасы - шағын мемлекет, Мен - президент, сен - премьер» дегені бар. Шынында, отбасы - ол да бір шағын мемлекет. Әр мемлекеттің өз басқару жүйесі әртүрлі болатыны сияқты әр отбасының өз тактикасы, басқару жүйесі болады. Ұрпақтың ер жетіп өсуі, бойындағы алғашқы адамгершілік белгілері отбасында қалыптасатыны белгілі. Жеке адамның бойын-

дағы ар-ұятын, ақыл-ойын, адамгершілігін, мәдениеттілігін тәрбиелеуде отбасы - алғашқы қадам.

Отбасының басты қызығы, алтын тіреу дінгегі - бала. Баланың тәрбиелі болып өсуіне берекелі отбасының әсері мол. Жанұяның әрбір мүшесі өзара сөйлесіп, не болмаса ата-ананың, баланың, міндетін атқару ғана емес, береке-бірлік, сүйіспеншілікпен араласса, босағасы берік, шаңырағы биік отбасына айналары сөзсіз. Ата мен ана-бала тәрбиесінің қамқоршысы, өнегесі. Ата - асқар тау, Ана - бауырдағы бұлақ, Бала - жағасындағы құрақ, - деп ата-ана мен баланы табиғаттың тамаша құбылыстарына теген халық мақалына қайран қаласың. Адалдық пен мейірімділік, жауапкершілік пен кешірімділік те отбасында пын ықылас пейілменен баланың көкірегінде орын тебеді. Қазақ отбасында әуелі әке, содан кейін ана, бұлар - жанұя мектебінің ұстаздары болады. Әке мен ананың баласына қоятын ең бірінші басты талап-тілектері - баланың әдепті болып өсуі. Қазақ халқы отбасындағы тәрбиені ең бірінші орынға қойған. Ата-ана балаларына қандай тәрбие берсе, ертең ол бала өскенде сол тәрбие арқылы өмірдің жана баспалдақтарынан өтеді. «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсін» деп қазақ халқы бекер айтпаған.

Әкенің «батырым», шешенің «құлыным» деген сөзін естіген балада жақсы сезім туатыны белгілі. Ғ.Мұстафинның «Ата-ананың міндеті - тәрбиелеу және жақсылықты үйрету» деген сөзінде көп мән жатыр. Бала тәрбиесі - ол дүниеге келген алғашқы күннен басталады. Өнегелі ұрпақ тәрбиелеу әр ата-ананың арманы және борышы екені даусыз. Әрқашан отбасымыз аман, босағамыз берік болғай!

Алданыш МАНАТҚЫЗЫ,
Шет ауданының орталық ауруханасының әлеуметтік қызметкері.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Тектұрмас кварциттері “ ЖШС-і ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Тектұрмас кен орны үшін әсер етуге рұқсат алу үшін жобалық материалдар бойынша “Тектұрмас кварциттері” ЖШС-і (“Тектұрмас кварциттері” ЖШС-і үшін атмосфераға жол берілетін шығарындылардың нормативтері “ жобасы, “Тектұрмас кварциттері” ЖШС-і үшін қалдықтарды басқару бағдарламасы, “Тектұрмас кварциттері” ЖШС-і үшін өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, Тектұрмас кварциттері “ ЖШС-і үшін өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, “Тектұрмас кварциттері” ЖШС-і үшін табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары).

Ықпал ету аумағы: Қарағанды облысы, Шет ауданы, Краснополяна а/о, Красная Поляна ауылы.

Тыңдау 2022 жылғы 24 қазанда сағат 11:00-де Қарағанды облысы, Шет ауданы, Краснополяна а/о, Красная Поляна ауылы, Байқоңыр көшесі, 24, Мәдениет үйі мекен-жайы бойынша өтеді.

Қоғамдық тыңдаудан өту кезінде онлайн трансляцияға қосылу үшін сипаттама: қосылу үшін сілтеме <https://us04web.zoom.us/j/7684029901?pwd=bF15cVgrdC9NRG8zRUFCNE9ENk0xdz09> конференция идентификаторы 768 402 9901, пароль 2se04g.

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «Тектурмас кварциттер» ЖШС-і, Қарағанды облысы, Шет ауданы, Краснополяна а/о, Красная Поляна ауылы, Дворук көшесі, 17, БСН 180740028634, Тел.: +7 (7212) 911-332, E-mail: tkvarcit@mail.ru.

Құжаттаманы әзірлеуші: «ПромЭкоТехнология» ЖШС-і, Қарағанды, Алиханов көшесі, 8 пәтер. 42, Телефон/Факс: 8 (7212) 41-28-02.

Сайттарда жарияланған материалдар: <https://ecoportal.kz/> и <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat/activities/5159?lang=ru>

Жобаның материалы бойынша қосымша ақпаратты Қарағанды к., Алиханов көшесі, 8 пәтер. 42, Телефон/Факс: 8 (7212) 41-28-02.

Ескертулер мен ұсыныстар <https://ecoportal.kz/> сайтында және Қарағанды к., көш. Лобода, 20, expertiza.upr_krg@mail.ru, тел: 8 (7212) 56-81-66.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Тектурмасские кварциты» проводит общественные слушания в форме открытого собрания по Проектным материалам для получения разрешения на воздействие для Тектурмасского месторождения ТОО «Тектурмасские кварциты» (Проект «Нормативы допустимых выбросов в атмосферу для ТОО «Тектурмасские кварциты», Программа управления отходами для ТОО «Тектурмасские кварциты», Программа производственного экологического контроля для ТОО «Тектурмасские кварциты», План природоохранных мероприятий для ТОО «Тектурмасские кварциты»).

Территория воздействия: Карагандинская область, Шетский район, Краснополянский с.о., село Красная Поляна.

Слушания состоятся 24 октября 2022 года В 11:00 по адресу: Карагандинская область, Шетский район, Краснополянский с.о., село Красная Поляна, ул.Байқоңыр, зд. 24, Дом Культуры.

Описание для подключения к онлайн трансляции при прохождении общественных слушаний: ссылка для подключения <https://us04web.zoom.us/j/7684029901?pwd=bF15cVgrdC9NRG8zRUFCNE9ENk0xdz09> идентификатор конференции 768 402 9901, пароль 2se04g.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Тектурмасские кварциты», Карагандинская область, Шетский район, Краснополянский с.о., с. Красная поляна, Ул. Дворука д.17, БИН 180740028634, Тел.: +7(7212) 911-332, E-mail: tkvarcit@mail.ru.

Разработчик документации: ТОО «ПромЭкоТехнология», г. Караганда, ул. Алиханова, 8 кв. 42, Телефон/Факс: 8 (7212) 41-28-02.

Материалы размещены на сайтах: <https://ecoportal.kz/> и <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat/activities/5159?lang=ru>

Дополнительную информацию по материал проекта можно получить по адресу г. Караганда, ул. Лободы, 20, expertiza.upr_krg@mail.ru, тел: 8 (7212)56-81-66.